

Sherlockiana

MEDDELELSER FRA
SHERLOCK HOLMES KLUBBEN I DANMARK
THE DANISH BAKER STREET IRREGULARS

Nr. 2-3, 2015 * 60. Aargang

"I hear of Sherlock everywhere"

"As Cuvier could correctly describe a whole animal by the contemplation of a single bone, so the observer who has understood one link in a series of incidents should be able to accurately state all the other ones, both before and after." *Five*

Aarsmødet i januar

Sherlock Holmes Klubbens Aarsmøde & Generalforsamling afholdes lørdag d. 9. januar 2016 kl. 17.30 i Restaurant Mavens stemningsfulde lokaler på Nikolaj Plads 10 i København, blot en rask lille spadseretur fra Kongens Nytorv. Menuen er vanen tro endnu ikke fastlagt fra Mavens side. Men vanen tro er den lækker. Prisen for midt-dagen er 350 kr., som bedes medbragt i kontanter. Drikkevarer er for egen regning. Medbring også gerne kontanter til betaling af kontingentet.

Tilmelding skal ske senest d. 22. december 2015 til præsident Jens Byskov Jensen på tlf. 76 31 02 21 eller mail: 221b@byskovjensen.com. Hvis man tilmelder sig på mail, er tilmeldingen først gældende, når man har modtaget et retur-svar.

Ved Aarsmødet vil klubbens stolte traditioner blive holdt i hævd med skåltaler og spidsfindige indlæg, afsyngning af *Tante Clara* og al den vante, varme hygge.

Forslag til Generalforsamlingen skal være præsidenten i hænde senest d. 22. december 2015. Mia Stampe Lagergaard har valgt at udtræde af bestyrelsen, så der skal vælges et nyt bestyrelsesmedlem. De øvrige medlemmer sidder gerne en periode mere i bestyrelsen.

Inden Klubbens Aarsmøde & Generalforsamling er der om eftermiddagen flere muligheder for sherlockiansk aktivitet i Hovedstaden. *The Five Orange Pipes* mødes i deres sædvanlige lokaler på 90'eren, Gl. Kongevej 90 på Frederiksberg. Mødet starter kl. 13.00 og er åbent for medlemmer samt rygende gæster. Dagsordenen byder på gammeldags smørrebrød, skåler og pibenostalgi. Tilmelding er nødvendig til Torben Carlsen, enten på tlf. 27 29 32 21 eller på mail: torben.carlsen@gmail.com.

Ligeledes om eftermiddagen d. 9. januar arrangerer *The Speckled Gang* et møde for alle interesserede sherlockianere på en hyggelig københavnsk tesalon: Perchs Tearoom, Kronprinsensgade 5 i København, hvor man kan drømme sig til mrs Hudsons scones. Kontakt Mia Stampe Lagergaard på tlf. 26 19 52 21 eller på mail: stackhurst@gmail.com. ●

Redaktøren kort

Redaktørens oprigtige ønske og forsæt havde været at *Sherlockianas* jubilæumsårgang 60 var mere fyldig, sprudlende, underholdende og indsigtsgivende end den endte med at blive. Og at flere bidragsydere havde sat deres præg på årets numre.

Det har siden Arilds (eller A.D.s) tid været sædvane at *Sherlockiana* udkommer med tre årlige numre, 1, 2/3 og 4, og at dobbeltnummeret 2/3 har et større omfang end de øvrige. Jeg vil her erklære at bladet *principielt* udkommer 3 gange om året, som skrevet står i kolofonen. Principper må bare vige når virkelighedens vilkår vil noget andet. Mine tre første år som ny gammel redaktør indledtes ellers ganske frugt-bart, med 48 sider i 2013 og 40 sider i 2014. Og med hele 10 bidragsydere til meddelelserne fra Sherlock Holmes Klubben, nogle mere ivrige efter at bidrage end andre. Men i år er kilderne tørret ud. Jeg er glad for at to af de mest trofaste meddelere stadig har haft meddelelser til os andre. Ellers havde det set sort ud. "Jeg kan ikke lave mursten uden ler," sagde Holmes engang. Jeg kan ikke lave blade uden stof. Og når også min egen produktion af bidrag til mig selv er sat på pause, er det vanskeligt at producere tre årlige numre.

Der har ellers været meget at skrive om i år – man hører til stadighed om Sherlock overalt. Benedict Cumberbatch må naturligvis bære en hel del af skylden for det. Lige nu glæder vi os til sæson 4 af *Sherlock*. Og er triste over at giganten Christopher Lee med flere roller i SH-film bag sig døde i juni, 93 år gammel. Men der er masser af andet stof at vende i *Sherlockiana*. Derfor inviterer jeg igen Klubbens medlemmer til at bidrage til bladet så det kan leve op til sin undertitel, "Meddelelser fra Sherlock Holmes Klubben." For er Klubben andet end summen af sine medlemmer? ●

Sherlockiana

udkommer 3 gange om året
Redaktør: Svend Ranild ✉ sr@ranild.dk

Sat med Baskerville

Grundlagt i 1956 af
A. D. Henriksen

ISSN 0902-0330

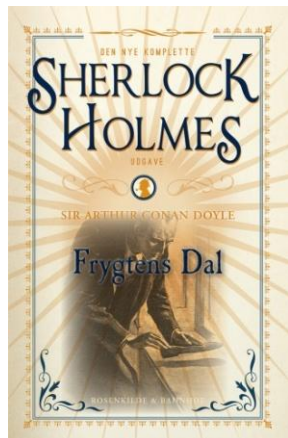
ADH
i 1919

Notes on the publications of the season

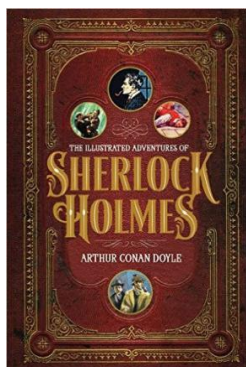
Af Michael Skov Lambek

Køb denne bog! Selvom det er kommet for en dag, at det slet ikke er Forlaget Rosenkilde, der udgiver *Rosenkildes Nye Komplette Sherlock Holmes*! Det viser sig nemlig nu, at det er et helt andet Forlag! Der også hedder Rosenkilde. Og som så fortsætter *Rosenkildes Nye Komplette Sherlock Holmes (Ikke Blot I Ny Oversættelse Men Nu Også I Den Rigtige Rækkefølge!)* med bind 7: *Frygtens Dal*. Vores Redaktør Ranild er nu forfremmet fra "blot" forfatter af forbilledlige forord (dette ingen undtagelse!) til selve hovedredaktør på værket – et hverv, han selvfølgelig burde have haft fra begyndelsen af, sådan som han kan sætte værker ind i deres personal-, litteratur-, film-, og generelle kulturhistoriske context. (Resten af bogen er vist også okay.) Skønt dette bind skæmmes af det hidtil laveste antal noter

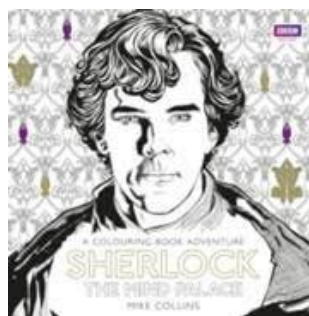
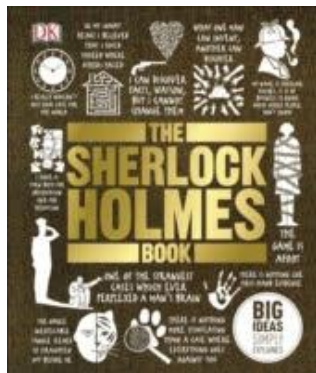

(kun 38), er det et lærd værk, som intet hjem kan være uden: Køb denne bog! Vejl. 299,95 kr.

Køb ikke denne bog! Køb ikke *The Illustrated Adventures of Sherlock Holmes* for dens tekst (Doyle egne tolv kendte favorithistorier). Køb den for dens fantastiske smukke, kunstneriske *periode*-illustrationer på lækkert glittet papir, men som om éns *Strand Magazine* er falmet til en smuk gylden sepia: Ikke kun Pagets tryk, men også Dorr Steeles vignetter, Whistlers raderinger, Turners akvareller og Grimshaws aftenscener. Men ingen noter overheadet. Fall River Press: Vejl. 149,95 kr.

Dorling Kindersley fortsætter deres populære og populærvindenskabelige serie om *Big Ideas Simply Explained* med *The Sherlock Holmes Book*. Andre Store Ideer, der er forklaret med piktogrammer, brugsanvisninger og faktabokse (men ingen noter), har inkluderet emner som Science og Philosophy, men nu er turen endelig kommet til Det Helt Store! Med kompetente folk som David Stuart Davies ved det redaktionelle ror gennemgås alle Holmes' sager, og hele hans verden udfolder sig minutløst, så alle vigtige personer sættes ind i deres con(an)text. Vejl. 229,95 kr.

forlaget så ydmygt skriver), med over 50 kunstværker af kunstneren Mike Collins: *Han* har tegnet omridsene; *du* skal selv farvelægge inden for stregerne! Og kun når du med din egen fantasis kraft har farvet dem alle, vil de skjulte spor fra hver episode vise sig... (Husk at gemme godt med sort tusch til Moriarty!) Tegn selv dine egne noter. Vejl. 139,95 kr.

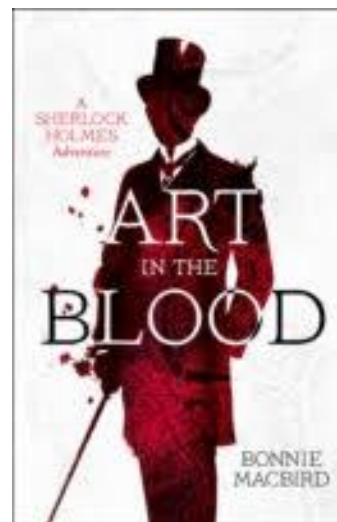
The game is on...

og ikke kun spillet er i gang; også *legen*! I den endeløse serie af *mindfulde* malebøger (som det vist hedder på nu-dansk) er turen nu kommet til: *Sherlock: The Mind Palace* – en unik måde at fejre det rige visuelle landskab i BBCs tv-serie SHERLOCK på (som

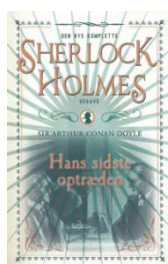
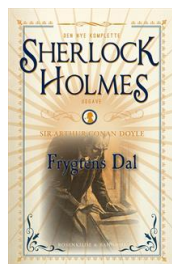
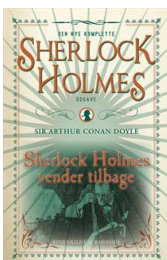
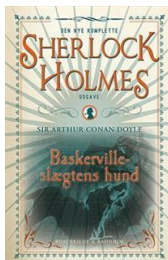
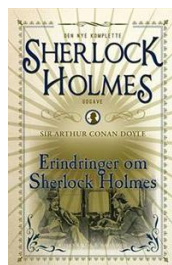
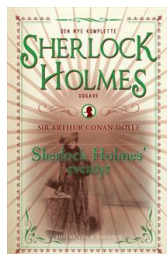
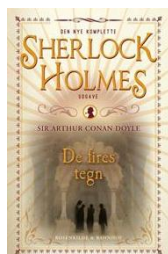
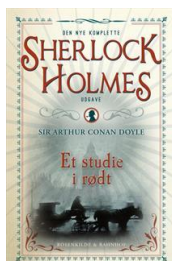
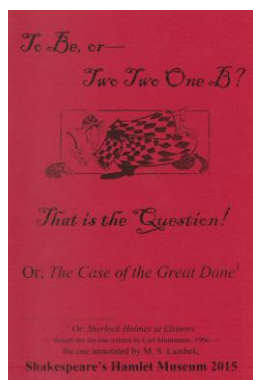
Otto Penzler har introduceret og redigeret den største samling af Holmes-historier i et enkelt bind – *nogensinde*! (Så stor, så blot at nævne alle forfatterne vil føre for vidt!) Men har han også annoteret dem? Mere om dette i næste *Sherlockiana*.

Årets pasticheudgivelse er både amerikansk og lærd: Bonnie MacBirds længe ventede *Art in the Blood*, en af de få pasticher, der må lide den tort at udkomme på et allerede etableret mainstreamforlag, Collins Crime Club! Men for nogle plejer det da at borge for kvaliteten. Titlen siger ellers det hele: Efter en lovende eksposition i Rippers London afsluttes den kunstfærdige handling i en helt ny art bloddryppende klimaks i den kriminelle højborg kaldet Lancashire. Og indimellem i den lange midterdel sker der også noget, bl.a. i kunstnernes cabaret-verden i Paris' absinthige bohememiljø, hvor Holmes' eget følsomme, kunstneriske, sangvinske? temperament bliver sat på sin yderste prøve! Andre anmeldere har lagt vægt på det rigtige sprog og *periode* ("Doyle værdigt!"), men problematikken viser sig nu meget nutidig. Ikke mindst, da det helt klart er Cumberbatchs stemme, man hører for sit indre øre, når man læser replikkerne! Da det jo er en lærd pastiche, kan noterne læses – på forfatterens hjemmeside. Vejl. 149,95 kr.

I efteråret kunne danske biografgængere ikke blot høre, men også se for deres ydre øje, selveste Sherlock Cumberbatch som Hamlet i en live transmission af den hurtigst udsolgte teaterforestilling i Londons historie! Om dette, men nu mest om hint, kan man læse i dette lille, men herligt annoterede privattræk i ret begrænset intellekt oplag af de to selv-lærde professorer Ed Maxwood & Ted Quaxbys komparative studie, *To Be, or Two Two One B?* Her mødes endelig de to højere skoler inden for litteraturkritik, den sherlockianske og den shakespearianske, i hvad visse fagfæller har valgt at kalde nok det næstsiste ord om den sag! De to akademikere skændes af et godt hjerte, samt en lidt mindre lever, men hvem af dem har ret: Quaxby i at bevise, at Hamlet skal ses som Detektiven, der skal opklare det store Kriminalmysterium (hvor-til Ed udtaler sin lodrette uenighed) – eller Maxwood i at bevise, at det derimod er Holmes, der skal ses som Detektivernes Hamlet (hvortil Ted straks udtrykker sin vandrette vittighed)? Begge opfylder i al fald på eksemplarisk vis til fulde det vigtigste krav til enhver opadstræbende ”Højere Kritiker”: nemlig at bevise *beyond all reasonable doubt*, at enhver anden Højere Kritiker ikke har noget som helst begreb skabt om, hvad han fabler om! En gang hvert årti kommer en sherlockiansk udgivelse, der må ryste læseren i sin grundvold med dens nye, skelsættende indsigt og revolutionerende konklusioner! Men indtil sådan en skulle dukke op, kan man jo altid muntre sig lidt med denne praktiske håndbog, redigeret af Ann O’Tator. Vildl. 49,95 kr. 📖 ●

Fra præsidentens bord

Om alt går vel, sidder De nu med et eksemplar af *Sherlockiana* trykt på papir af god kvalitet. Ved et bestyrelsesmøde i klubben var der et udpræget ønske om at vende tilbage til en trykt udgave af vort kære medlemsblad, der formidler ”Meddelelser fra Sherlock Holmes Klubben.” Dette var der flere grunde til – men her bør fremhæves nostalgien ved at læse det skrevne ord på papir, glæden ved at gå imod den moderne udvikling, hvor man vælger den praktiske løsning. Naturligvis er det nemmere at udgive *Sherlockiana* som pdf-fil. Selvfølgelig er det billigere (gratis) at sende meddelelserne via e-mails i stedet for Det Danske Postvæsens uhyrlige gebyr til frankering. Men det er også umådelig kedeligt.

Bestyrelsen mener, at *Sherlockiana* fortjener at blive trykt på papir og sendt til medlemmerne med posten. Betragt nærværende nummer som en prøveudgivelse. Ved klubbens Aarsmøde og Generalforsamling 9. januar vil vi stemme om, hvorvidt man fortsat ønsker at modtage meddelelserne i denne form – for så vil det medføre en kontingentforhøjelse.

I *The Baker Street Journal* (Vol. 65, No. 2, Summer 2015) kunne man læse en artikel med titlen ”The Case of the Bare-faced Literary Theft: Adrian Conan Doyle and the Danish Editions of the Second World War.” Artiklen var forfattet af vort medlem Palle Schantz Lauridsen, og vi ønsker tillykke med udgivelsen. Som bekendt står der tydeligt i vore vedtægter: ”§ 2. Klubbens formål er at studere Sherlock Holmes i alle hans manifestationer i alle medier og materialer og være et virksomt led i den internationale Holmesforskning.” Det er en glæde, når et af Klubbens medlemmer får udgivet en artikel i det hæderkronede *BSJ*. Listen af bidragydere fra Skandinavien er ikke lang – og man kan jo så spekulere over, hvem de øvrige har været.

I slutningen af august blev de to årlige galopløb Silver Blaze og Professor Moriarty Handicap redet på Aalborg Væddeløbsbane. En eksklusiv delegation fra The Cimbrian Friends of Baker Street deltog på løbsdagen, hvor Sherlock Holmes Klubben var repræsenteret ved undertegnede. Vejret var udmærket, og sherlockianerne indtog middagen med udsigt over banen.

Silver Blaze Handicap blev redet som 9. løb og blev vundet af Prime Grey og Sabina Gammelgård. Professor Moriarty Handicap var 10. løb, og minsandten om ikke også dette løb blev vundet af Sabina Gammelgård – denne gang på Aventador. Man kunne måske fristes til at tro, at en dobbeltsejr var noget ganske enestående, men det er faktisk set før i de danske sherlockianske galopløb. Tidligere har hele fem jockeyer vundet begge løb: Mette Kaalund i 1980, Peter ”Snus” Sørensen i 1982, Tina Mortensen i 1997, Christina Gerlings i 2002 og Nikolaj Stott i 2008.

Undertegnede overrakte vandrepræmier i vindercirklen, og ligesom tidligere år havde The Cimbrian Friends of Baker Street udgivet en opdateret folder med resultater fra alle årene.

Jens Byskov Jensen ●

Og de skotter. Og de skotter.

AFMSL

Vi har fået nok af gamle stumfilm og sagsanlæg, sagde en redaktør, der med den rettepen i hånd gjorde klar til den store sommerudgave af Sherlockiana. 'Vi må have noget, der er oppe i tiden. Hvad med et ord om "Conan Doyle"?'

Ny Conan Doyle-historie?

Ja; nok om nye biograffilm og deraf følgende nye søgsmål for misbrug af *The Conan Doyle Estates* (gode) navn®. Nok om ældre, sort-hvide tv-serier digitaliseret for nye platforme. Og nok om gamle, gemte og formodet tabte stumfilm genfundet på støvede franske lofter (kældre, faktisk) for at se dagens lys på ny.

Men; det er dog længe siden, at noget nyt fra Den Litterære Agents Parker® Duofold fyldepen har set dette lys! Sidst verden så noget fra den kant, var vist omkring 1943, da Hesketh Pearson til sin biografi fik lov til at rode i DoYLES efterladte papirer og fandt en hidtil ukendt historie, *"The Case of the Man Who Was Wanted"*. Hvilken sensation! Og da den senere blev publiceret, blev den hyldet som den uforfælskede *LONG LOST Sherlock Holmes story*, verden havde ventet på!

Senere skulle det dog vise sig, at den mand, der var efterlyst, slet ikke var Doyle; men hed Whitaker, og stadig var i live til at forklare sagens rette sammenhæng: Engang omkring 1911 skrev han oplægget (AKA *"The Adventure of the Sheffield Banker"*) og sendte det til Doyle som idé til et muligt samarbejde. Om dette rent faktisk blev til noget, er der stadig lærde sherlockianere, der skændes om; men teksten indgår imidlertid nu som en etableret del af de såkaldte *apokryfe skrifter*.

Og nu i år har altså endnu en *LONG LOST* Doyle-historie altså atter set dagens lys på et støvet skotsk loft (faktisk loft)! Eller ...

- har den...

Eller nye skottehistorier?

For, om historien vil gentage sig, og om denne lille historie med den ikke uinteressante, egentlig ret rammende, men lidt mindre mundrette titel, *"Sherlock Holmes: Discovering the Border Burghs, and, by Deduction, the Brig Bazaar"*, også vil kunne ophøjes til apokryf, vil kun tiden vise ...

Titlen på denne nyopdagede Holmes-historie siger alt: den starter *in media res* som den sidste af tre anonyme interviews i en lille antologi, *The Book o' the Brig*, udgivet til støtte for en lokal basar i dec. 1903 i Selkirk, hvis træbro var oversvømmet året før og skulle erstattes af en jernbro året efter. Den mindre købstad, Selkirk, på *Borders*-egnene sydøst for Edinburgh (udtales *Edinbrroughh*) er især kendt for sine berømte rosinkager – men nok ikke for så meget andet. Indtil nu altså! Hvis sherlockianere, belæste som de jo er,

alligevel finder navnet bekendt, er det måske fordi det bedre er kendt som efternavn på den historiske skotske sømand Alexander, hvis skibbrud med efterfølgende ufrivilligt ophold var med til at inspirere en fikcionaliseret beretning i 1719 af D. Defoe: Jo, A. Selkirk var den oprindelige R.

Crusoe! (Men da denne Selkirk imidlertid stammede fra Fife – lige nord for Edinburgh – er det blot ét af de sammentræf – lidt ligesom fx udgaven af *Crusoe* illustreret af DoYLES far...)

Tiden er nu inde til at give ordet til

Basarbogens redaktør, der samler tråden op fra de forrige interviews, i ønsket om noget mere moderne og oppe i tiden. Og hvad er – og har altid været – mere oppe i tiden end netop ...

- Sherlock Holmes...?

"Sherlock Holmes."

**DISCOVERING THE BORDER BURGHS,¹
and, BY DEDUCTION, the BRIG BAZAAR.**

We've had enough of old *romancists*² and *men of travel*,³ said the Editor, as he *blue-pencilled*⁴ his copy, and made arrangements for the great Saturday edition of the *Bazaar Book*. 'We want something up-to-date. Why not have a word from "*Sherlock Holmes*"⁵?'

Editors have only to speak and it is done, at least they think so. 'Sherlock Holmes!' As well talk of interviewing *the Man in the Moon*.⁶ But it does not do to tell Editors all that you think. I had no objections whatever, I assured the Editor, to *buttonhole*⁷ 'Sherlock Holmes,' but to do so I should have to go to London.

'London!' scornfully sniffed the *Great Man*.⁸ 'And you profess to be a journalist? Have you never heard of the tele-

¹ 'Borders' er de skotske egne grænsende til de engelske; 'Burgh' (udtales *borough*) er en købstad. De udgøres af tre småbyer Selkirk, Hawick og Galashiels.

² 'Romancisten', én af DoYLES store helte, Walter Scott, Sheriften fra Selkirk, omtales i bogens andet interview; men ellers brugte Doyle aldrig dette særprægede ord.

³ Det tredje interview, ej heller af Doyle, omtaler den kendte Opdagelsesrejsende fra Selkirk, Mungo Park.

⁴ Doyle brugte også denne rette slettemetode i sine memoirer, *Memoirs and Adventures*.

⁵ "Citationstegn" kan jo indikere, at personen er fiktiv!

⁶ I 1899 opførtes i New York et teaterstykke med både Doyle og Holmes som figurer: *The Man in the Moon*!

⁷ Doyle brugte ellers kun 'buttonhole' som substantiv – aldrig som verbet 'at slå en klo i'!

⁸ Der er kun én *Great Man* – og han er ikke redaktør!

graph, the telephone, or the phonograph?⁹ Go to London! And are you not aware that all journalists are supposed to be qualified members of the Institute of Fiction, and to be qualified to make use of the Faculty of Imagination? By the use of the latter men have been interviewed, who were hundreds of miles away; some have been “interviewed” without either knowledge or consent. See that you have a topical article ready for the press for Saturday. Good-day.’

I was dismissed and had to find copy by hook or by crook.¹⁰ Well, the Faculty of Imagination might be worth a trial.

* * *

The familiar house in Sloan Street¹¹ met my bewildered gaze. The door shut, the blinds drawn. I entered; doors are no barrier to one who uses the Faculty of Imagination. The soft light from an electric bulb¹² flooded the room. ‘Sherlock Holmes’ sits by the side of the table; Dr Watson¹³ is on his feet about to leave for the night. Sherlock Holmes, as has lately been shown by a prominent journal, is a pronounced Free Trader.¹⁴ Dr Watson is a mild Protectionist,¹⁵ who would take his gruelling behind a Martello tower,¹⁶ as Lord Goschen¹⁷ wittily put it, but not ‘lying down!’ The twain had just finished a stiff argument on the Fiscal policy. Holmes loq.¹⁸ -

‘And when shall I see you again, Watson? The inquiry into the “Mysteries of the Secret Cabinet”¹⁹ will be continued in Edinburgh on Saturday. Do you mind a run down to Scotland? You would get some capital data which you might turn to good account later.’

‘I am very sorry,’ replied Dr Watson, ‘I should have liked to have gone with you, but a prior engagement prevents me. I will, however, have the pleasure of being in kindly Scottish company that day. I, also, am going to Scotland.’

‘Ah! Then you are going to the Border country at that time?’

‘How do you know that?’

‘My dear Watson, it’s all a matter of deduction.’

‘Will you explain?’

‘Well, when a man becomes absorbed in a certain theme, the murder will out some day. In many discussions you and I

have on the fiscal question from time to time I have not failed to notice that you have taken up an attitude antagonistic to a certain school of thought, and on several occasions you have commented on the passing of “so-called”²⁰ reforms, as you describe them, which you say were not the result of a spontaneous movement from or by the people, but solely due to the pressure of the Manchester School²¹ of politicians appealing to the mob. In one of these allusions you made a peculiar reference to “Huz an’ Mainchester”²² who had “turned the world upside down.” The word “Huz” stuck to me, but after consulting many authors without learning anything as to the source of the word,²³ I one day in reading a provincial paper noticed the same expression, which the writer said was descriptive of the way Hawick²⁴ people looked at the progress of Reform. “Huz an’ Mainchester” led the way. So, thought I, Watson has a knowledge of Hawick. I was still further confirmed in this idea by hearing you in several absent moments crooning a weird song of the Norwegian God Thor. Again I made enquires, and writing to a friend in the South country I procured a copy of “Teribus.”²⁵ So, I reasoned, so - there’s something in the air! What attraction has Hawick for Watson?’

‘Wonderful,’ Watson said, ‘and -’

‘Yes, and when you characterised the action of the German Government in seeking to hamper Canadian trade by raising her tariff wall against her, as a case of “Sour Plums,” and again in a drawing room asked a mutual lady friend to sing you that fine old song, “Braw, braw lads”,²⁶ I was curious enough to look up the old ballad, and finding it had reference to a small town near to Hawick, I began to see a ray of daylight. Hawick had a place in your mind; likewise so had Galashiels²⁷ - so much was apparent. The question to be decided was why?’

‘So far so good. And -’

‘Later still the plot deepened. Why, when I was retailing to you the steps that led up to the arrest of the Norwood builder²⁸ by the impression of his thumb, I found a very great surprise that you were not listening at all to my reasoning, but were lilting a very sweet - a very sweet tune Watson - “The Flowers of the Forest”;²⁹ then I in turn consulted an authority on the subject, and found that that lovely if tragic song had a special reference to Selkirk. And you remember, Watson, how very enthusiastic you grew all of a sudden on the subject of Common-Ridings,³⁰ and how much you studied the history of James IV., with special reference to Flodden

⁹ Holmes selv brugte først disse to ca. 20 år senere.

¹⁰ Doyle brugte ‘by hook or crook’, men først i VALL.

¹¹ Og ikke Baker Street! Med mindre journalisten da anvender ideen med ‘Faculty of Imagination’ på sin egen hjemadresse på Sloan Street - i Edinburgh!

¹² Nok fik Baskerville Hall indlagt elektrisk lys - men da ikke Baker Street! (Måske menes der Sloan Street?)

¹³ Watson (uden citationstegn!) er her ikke fortælleren, men en dramatisk figur. (Men er han så fiktiv?)

¹⁴ Holmes’ høje tanker om frihandel kan læses i *The Times*’ leder i HOUN, IV, *The Strand*, sept. 1901.

¹⁵ Således også Dr Doyle! Aner man en erhvervsrisiko?

¹⁶ ‘Martelloer’ er små fæstninger fra 1800-tallet.

¹⁷ Engelsk finansminister og *Liberal Unionist*, George Goschen, talte for frihandel i 1903 (og om Martelloer!), men sørgede dog for økonomisk støtte til Skotland.

¹⁸ *Loquutus*, latin for ‘han taler’, bruges kun som regibemærkninger i teaterstykker - ikke i prosa!

¹⁹ Holmes giver ellers aldrig sine sager Litterære Titler! Om det så er et skab eller politisk kabinet, er uklart; med mindre det da er ét af de sjofle vers fra *The Secret Cabinet of Robert Burns: Merry Muses of Caledonia*. (Hvis det er, hvad havde Holmes gang i i Edinburgh?!)

²⁰ Doyle brugte ‘so-called’, men ikke i “citationstegn”!

²¹ Manchesterismen talte for frihandel i 1800-tallet.

²² Lokalskotsk udtale af ‘Us (el. We) and Manchester’.

²³ Denne redaktør ved præcis, hvordan Holmes har det!

²⁴ By (udtales *Hoick*) nær Selkirk, hvor Doyle senere opstillede til Parlamentet for *Liberal Unionisterne*.

²⁵ *Teribus ye teri odin* var Hawick-skotternes krigsråb ved Slaget ved Flodden; i dag er det filologer, der slås, om det har noget som helst med Thor og Odin at gøre!

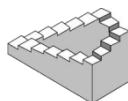
²⁶ Denne redaktør blev også nysgerrig: Burns’ (ikke-sjofle) sang om ‘brave lads’ var kendt på Hawick- og Selkirk-egnene som *Braw Lads o’ Gala Water*.

²⁷ By (udtales *Gala’ shiels*) nær Selkirk ved Galafloden.

²⁸ NORW stod at læse i *The Strand* i nov. 1903.

²⁹ Sang til minde om Floddens faldne ‘Flowers’ - hær.

³⁰ Doyle selv red én gang denne Borders-tradition, der stadig årligt rides for at mindes Slaget ved Flodden!

Field.³¹ All these things speak, Watson, to the orderly brain of a thinker. Hawick, Galashiels, and Selkirk. What did the combination mean? I felt I must solve the problem, Watson; so that night when you left me, after we had discussed the "Tragedy of a Divided House",³² I ordered in a tin³³ of tobacco, wrapped my cloak about me, and spent the night in thought. When you came round in the morning the problem was solved. I could not on the accumulative evidence but come to the conclusion that you contemplated another Parliamentary contest.³⁴ Watson, you have the Border Burghs in your eye!

'In my heart, Holmes,' said Watson.

'And where do you travel to on Saturday, Watson?'

'I am going to Selkirk; I have an engagement there to open a Bazaar.'

'Is it in aid of a Bridge, Watson?'

'Yes,' replied Watson in surprise; 'but how do you know? I have never mentioned the matter to you.'

'By word, no; but by your action you have revealed the bent of your mind.'

'Impossible!'

'Let me explain. A week ago you came round to my rooms and asked for a look at "Macaulay's Lays of Ancient Rome".³⁵ (You know I admire Macaulay's works, and have a full set.) That volume, after a casual look at, you took with you. When you returned it a day or two later I noticed it was marked with a slip of paper at the "Lay of Horatius",³⁶ and I detected a faint pencil mark on the slip noting that the closing stanza was very appropriate. As you know, Watson, the lay is all descriptive of the keeping of a bridge. Let me remind you how nicely you would perorate —

When the goodman mends his armour
And trims his helmet's plume,
When the goodwife's shuttle merrily
Goes flashing through the loom,
With weeping and with laughter.
Still is the story told —
How well Horatius kept the bridge,
In the brave days of old.

Could I, being mortal, help thinking you were bent on such exploit yourself?'

'Very true!'

'Well, goodbye, Watson; shall be glad of your company after Saturday. Remember Horatius's words when you go to Border Burghs: — "How can man die better than facing fearful odds." But there, these words are only illustrations. Safe journey, and success to the Brig!'³⁷

³¹ Skotske Kong James IV blev dræbt af englænderne i Slaget ved Flodden i Nordøstengland i 1513.

³² EMPT (okt. 1903) var tomt — men NORW 'inddelt'.

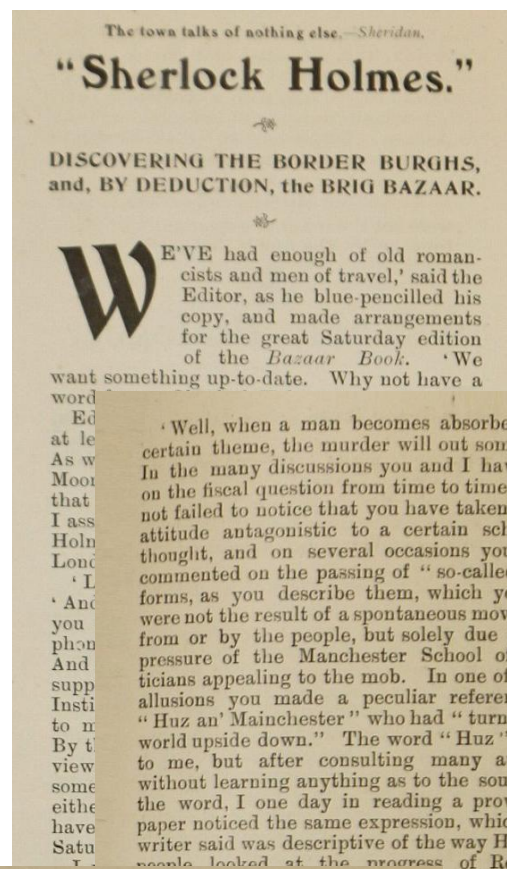
³³ Visse steder fejltransskriberet som 'ton', som nok ville have holdt længere for en storryger som Holmes!

³⁴ 'Another?!' Doyle havde opstillet før, men Watson?

³⁵ Doyle beundrede den engelske historiker Macaulay, der skrev disse narrative digte, *Lays*, om Romerriget, så meget at han direkte brugte dem i *Micah Clarke*.

³⁶ Ikke Watsons ven, Horats, men den romerske officer Horatius Cocles forsvarede som bekendt broen over Tiberen *Pons Sublicius* mod de angribende etruskere..

³⁷ Skotsk ord for 'bridge' som i den mystiske landsby, der kun ses hvert 100. år, *Brigadoon*: 'Brig o' Doon'!

'And where do you travel to on Saturday, Watson?'

'I am going to Selkirk; I have an engagement there to open a Bazaar.'

'Is it in aid of a Bridge, Watson?'

'Yes,' replied Watson in surprise; 'but how do you know? I have never mentioned the matter to you.'

'By word, no; but by your action you have revealed the bent of your mind.'

'Impossible!'

'Let me explain. A week ago you came round to my rooms and asked for a look at "Macaulay's Lays of Ancient Rome." (You know I admire Macaulay's works, and have a full set.) That volume, after a casual look at, you took with you. When you returned it a day or two later I noticed it was marked with a slip of paper at the "Lay of Horatius," and I detected a faint pencil mark on the slip noting that the closing stanza was very appropriate. As you know, Watson, the lay is all descriptive of the keeping of a bridge. Let me remind you how nicely you would perorate—

When the goodman mends his armour
And trims his helmet's plume,
When the goodwife's shuttle merrily
Goes flashing through the loom,
With weeping and with laughter,
Still is the story told—
How well Horatius kept the bridge,
In the brave days of old.

Could I, being mortal, help thinking you were bent on some such exploit yourself?'

'Very true!'

'Well, goodbye, Watson; shall be glad of your company after Saturday. Remember Horatius' words when you go to the Border Burghs: — "How can man die better than facing fearful odds." But there, these words are only illustrations. Safe journey, and success to the Brig!'

ordered in a tin of tobacco, wrapped my cloak about me, and spent the night in thought. When you came round in the morning the problem was solved. I could not on the accumulative evidence but come to the conclusion that you contemplated another Parliamentary contest. Watson, you have the Border Burghs in your eye!'

'In my heart, Holmes,' said Watson.

En redaktør for en afsluttende problematisering

Er der så belæg for, at Arthur Conan Doyle skulle have skrevet denne historie, eller skal vi til at have den store, blå [slettepen](#)® frem?

Der er vist ingen tvivl om, at forfatteren – hvem end han måtte være – er skotsk, eller i al fald en brite med en vis interesse for og viden om skotsk politik og kultur omkring århundredeskiftet.

En Watson ville måske nok påstå, at forfatter-journalisten gør sig rigtig megen umage med at nævne lokale skotske forhold, der relaterer til Doyle i så høj grad, at man skulle tro, at det netop var Doyle, der havde skrevet teksten (den ærkebrite, der ellers havde forladt sit fædrene Edinburgh som ung; for kun indimellem at se sig tilbage)!

Mange af de ovenstående fodnoter går netop på at forklare de i dag mere obskure lokale referencer; flere henviser fx til igangværende (lokale) politiske emner, hvoraf bl.a. nævnes frihandel, Manchesterskolen og Goshen, som Doyle nok ville have sympati for (*Liberal Unionist*

som han var); men (klog som han også var) holdt han disse helt ude af sine historier. I 1906 lykkedes det Doyle at opstille til Parlamentet for den lokale *Hawick Burghs* (udtales altså *Hoick Boroughs*!) valgkreds; det skulle inddelt vise sig, at han var klogere til litteratur end politik... Heldigvis.

For nok er DoYLES egne historier sat i en generaliseret og idealiseret form for foreviget Victoriatid; men som regel heldigvis fri for den slags lokale, historiske og tidsmæssige markører, der nok kan synes smarte på udgivelsestidspunktet – men som uvægerligt forældrer en tekst og gør den gammeldags kort tid efter!

Det står dog til troende, som Basarbogen også skriver, at

”den berømte litterateur” Doyle var til stede for at åbne Selkirks *New Bridge Bazaar* hin lørdag den 12. dec. 1903, ikke mindst, da han jo arbejdede på at opstille lokalt. (Ja, han veg end ikke tilbage fra at komme igen og spille mod det lokale crickethold i 1905, sportsmand som han var!)

Men i lokalavisen, *The Southern Reporter*, fra dec. 1903 står der om bogen, at dens bidragsydere enten er *Natives* eller *Borderers*: Doyle var hverken Selkirk- eller Border-indfødt. Og ingen, hverken journalister, basarorganisatorer eller Doyle selv, nævner ham som forfatter. Teksten er anonym, og hvilken redaktør med selvrespekt – endsig et minimum af fornøft – ville midt i Holmes’ berømmede *Return* i 1903 udgive Doyle anonymt?!

Og det er skam ikke, fordi Doyle selv var bleg for at udgive

lignende moralsk og monetær støtte til andre godgørende formål: og hvilket bedre formål end endnu en basar til at skaffe midler til udvidelse af hans gamle Edinburgh Universitets cricketbane (!)? Så i 1896 havde Doyle ladet en anden lille tekst, ”*The Field Bazaar*”, udgive i unibladet *The Student*; – men sandelig ikke anonym! Det ville ganske enkelt have modarbejdet selve ideen med hele projektet!

Denne apokryf, der blev genudgivet til indvielsesmiddagen i *The Baker Street Irregulars* i 1934, havde ikke præsenteret Doyle med nogen problemer med Watsons traditionelle fortællerstemme. (Og da den så igen blev genudgivet i *Årbog I*, samt endnu igen af Pinkerton/Sherlock Holmes Museet, var den da også helt og aldeles fri for fodnoter!)

Andre fodnoter skal forklare lokalskotsk kultur- og litteraturhistorie fx *Borders*, *Burgh*, *Burns*, *Scott*, *Hawickerne*, *Flodden*, *King James* og andre stolte skotske traditioner, som

Doyle normalt ikke udviste den store skrevne interesse. Ellers nærrede Doyle jo ingen uvilje mod mid-

delalderlig ridderlighed, som man kan læse i mange af hans historiske romaner: enten fra den fransk-engelske hundredårskrig 1337-1453 (*The White Company* og *Sir Nigel*); napoleonskrigene (*Brigadier Gerard*); eller det katolsk-protestantiske opgør i 1685 (den bog, der for alvor startede hans karriere, *Micah Clarke*). Men altså bare ikke rigtig nogen særligt skotske perioder eller steder!

Ej heller ville Doyle anvende eksempler på særegen skotsk sprogbrug såsom *Teribus*, *Huz an’ Mainchester*, *Braw, Braw* (igen), og *Brig*.

Af drama nævnes *Man in the Moon* og *loq.*, men selvom Doyle jo selv var dramatiker med flere teaterstykker på samvittigheden (jf. *The Crown Diamond*), inddrog han aldrig denne genre direkte i sine prosatekster (jf. *The Mazarin Stone*)!

Stilistisk set har de lærde påvist visse sammenfald med DoYLES sprogbrug – men ligeså mange eksempler på det modsatte. Forfatteren er ikke ubevandret i Sherlock Holmeslitteraturen (bl.a. HOUN, NORW), men hvem var (ikke) det i Storbritannien efter Holmes’ renæssance i *The Strand* i 1901 og for alvor med *The Return* fra 1903-05? Til gengæld er Watson (uden citationstegn) i denne historie henvist til alm. figur i stedet for sin sædvanlige fortællerrolle. Og

"Holmes" omtales i "citationstegn", som om forfatteren anerkender denne figurs fikcionalitet!

Men henvisningen til *Sloan Street* er dog den mest graverende markør! Selv ikke Doyle med den notoriske dårlige hukommelse og ligegyldighed overfor petitesseer, han somme tider lagde for dagen, kunne da vel glemme verdens allerkendteste adresse...? (Og at journalisten i stedet refererer til sin egen adresse, synes vel trods alt ikke plausibelt: ville man se på sit eget hus med et *'bewildered gaze'*?) En Holmes ville nok indvende, at *netop fordi* forfatteren gør sig så megen umage med at nævne lokale skotske forhold, der relaterer til Doyle, at man skulle tro, at det var Doyle ... *er det ikke ham!* Det er simpelt hen *for meget af det gode*: som også det (for?) store antal fodnoter indikerer. Måske det kan relatere til politikeren, patriotten, eller privatmanden Doyle; - ikke til prosaisten Doyle. - Og da slet ikke til privatdetektiven Holmes!

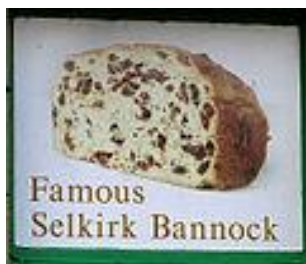

Så selvom Den Litterære Agent nok har *signeret* et eksemplar af denne Basarbog, er det altså bestemt ikke bevist, at han også er skyldig i at have *skrevet* den. Når det hverken kan afsige en decideret *guilty*- eller *not guilty*-dom, har det særegne skotske retssystem en ganske speciel tredje mulighed:

NOT PROVEN! ☞

Men såfremt Doyle ikke har skrevet denne, hvis ikke den mest litterære, så i al fald den mest allitterære historie, *"Discovering the Border Burghs, and, by Deduction, the Brig Bazaar"*, så er det jo klart ham, den omhandler: Hvis tekstens "Watson" (som Holmes jo deducerer, tager til Skotland for at opstille til Parlamentet) læses som "Doyle" (der jo netop gjorde det!) - hvis de to doktorers navne byttes om - så giver det hele straks meget mere mening!

Og ved vi så, hvem den anonyme forfatter så kan være? Hvem kender "Den Litterære Agent" godt nok til også at nævne dennes private interesser og politiske ambitioner? Hvem er denne skotske forfatter med viden om kulturelle og lokale forhold? Hvem er det, der *uden* citationstegn er mere glømsom end selv Doyle om sin egen gamle adresse? Og hvilken *Protectionist* skriver rent faktisk, at han *tager til Selkirk for at åbne basaren...*?!
Mysteriet bliver måske aldrig opklaret ...

Og dog: Da den berømte sherlockianer Richard Lancelyn Green forberedte sin skelsættende Doyle-bibliografi sammen med John Gibson, stødte de på en række hidtil upåagtede parodier, som de samlede i den senere ligeså upåagtede *My Evening With Sherlock Holmes* i 1981. Denne bog er af uvurderlig betydning, ikke mindst fordi det her endelig slås fast, at Doyle selv udtalte sin fødeby *'in Scotch fashion, "Edinboro"'*. Men andre oplysninger er ikke mindre revolu-

tionerende! Bl.a. kan man læse, hvor mange parodier på Holmes, der florerede i årene 1891 og frem; og det var mange; og de fleste af dem anonyme. Udover en række fra *The Student* findes her også en lille tekst fra Galashiels-avisen, *The Border Advertiser*, fra nov. 1904: *"How Holmes Tried Politics"*. Heri afslører Holmes sin totale uvidenhed om Wallace, the Bruce, John Knox, Rabbie Burns, og Rob Roy; men det lykkes alligevel Watson at få ham sendt af sted nordpå, efter sigende for at opstille til Parlamentet - men i virkeligheden ikke så meget for at få Holmes op til Skotland og ind i politik som ud af London og ud af sin narkotikaafhængighed dér. Og forfatteren til denne lille parodi nævnes som ...

- *His Friend Watson!* ☞

Men uagtet hvem, der førte pennen® (uanset farve), lykkedes forehavendet jo; basaren blev afholdt i dec. 1903, bogen udgivet, og den ny bro bygget i løbet af 1904, som har stået stolt lige siden i over hundrede år! (Det er jo først senere *i år*, at den skal rives ned - og erstattes af en ny...)

Ligeledes i 1904 udkom så resten af *The Return* i *The Strand*, og således i juni *"The Three Students"*, og straks blev den rigtige forfatter kritiseret - altså Dr Watson - ikke Dr Doyle! Den første rigtige, kendte litteraturkritiker, der nemlig skrev om 3STU i *Longman's Magazine*, og som således initierede denne særlige sherlockianske form for *Higher Criticism*, var Andrew Lang. Noget andet, han allerede i 1889 også havde skudt i gang, var DoYLES egentlige romankarriere ved at sørge for at få *Micah Clarke* udgivet. Måske han ligefrem også overværede basaren? I al fald ingen point for at gætte, i hvilken mindre, skotsk købstad han er født!

Men alt dette er vand under broen nu, som de siger i Selkirk ...

- *Gala Water in The Strand*®

☞

*Stor tak til Vincent W. Wright
fra The Illustrious Clients of Indianapolis,
og til den af os udnævnte Sherlock Holmes-ekspert,
Mattias Boström
fra Sherlock Holmes Klubben i Danmark* ●

Hårdkogt Holmes

Af Jens Byskov Jensen, BSI

Be­tragt historierne udgivet som *The Case-Book of Sherlock Holmes*. De adskiller sig markant fra de andre Sherlock Holmes-historier. Vi har tilsyneladende med en helt anden detektiv i en helt anden verden at gøre. I *The Case-Book* er Holmes mere barsk, end han tidligere har været. I 1920'erne har verden ændret sig meget siden 1880'erne og 90'erne, og Holmes er ikke længere den victorianske konsulterende detektiv, men har udviklet sig til en moderne privatdetektiv.

Den nye tid fordrer en hårdere type detektiv med knap så venlige manerer og et hårdkogt image. Dette gengives tydeligt i *The Case-Book*, hvor et mere barskt sprog og mere actionpræget handling vinder frem.

The Case-Book of Sherlock Holmes blev først udgivet d. 16. juni 1927 af John Murray i London. Historierne var tidligere udgivet hver for sig i bl.a. *Strand Magazine*. Har alle historierne en barsk tone? Nej. I flere af dem optræder Holmes som den victorianske gentleman fra forgangne tider. Det er dog i *Case-Book*, vi først ser den moderne detektiv vinde frem i Holmes' karaktertræk. Men dette er ikke det eneste sted, man kan se Holmes' hårde side skinne igennem. Som vi skal se, kan man finde indikationer i "The Adventure of Charles Augustus Milverton," udgivet allerede i *The Return of Sherlock Holmes*. Det er dog i *The Case-Book*, at koncentrationen af hårdkogthed er størst.

Den første historie i *The Case-Book of Sherlock Holmes* er "The Adventure of the Illustrious Client" ("Den fornemme klient"). I denne sag møder vi baron Adelbert Gruner, som er morder og kvindebedårer. Han er beskyldt for at have myrdet sin første kone, og nu har han planer for et nyt ægteskab. I en dagbog af brunt læder forsynet med lås og hans våbenskjold i guldtryk samler han fotografier, navne og slibrige detaljer om de kvinder, han har haft og ødelagt. Holmes beskriver baronen på følgende måde:

"He is an excellent antagonist, cool as ice, silky voiced and soothing as one of your fashionable consultants, and poisonous as a cobra. He has breeding in him – a real aristocrat of crime, with a superficial suggestion of afternoon tea and all the cruelty of the grave behind it."

Gruner sammenlignes her med en kobra, hvilket er bemærkelsesværdigt, da Holmes ligeledes kalder den berygtede pengeafpresser, Charles Augustus Milverton, en slange. Holmes har tidligere beskrevet sin ærkefjende, Professor Moriarty, som en "Napoleon of crime," hvor Gruner i teksten her beskrives som en "aristocrat of crime." Der er ingen tvivl om, at Gruner er en meget farlig mand, hvilket bekræftes, da Holmes bliver genstand for et morderisk overfald begået af Gruners håndlangere. I "The Final Problem" ("Den sidste opgave") overfaldes Holmes af flere modstandere på en enkelt for-

middag, og det er tydeligt, at Moriartys forbrydernetværk er ude efter ham. Sagens dødelige alvor til trods slipper Holmes uskadt, hvilket er yderst bemærkelsesværdigt, når man betragter den magtfulde bagmand. Ikke engang den store Moriarty kan leve op til Gruners koldblodighed. Tiderne skifter, og ikke til det bedre.

De farlige tider skinner igennem, da Holmes konfronter Adelbert Gruner. Tidligere søgte Holmes at klare sine sager på en diskret og civiliseret facon. En konfrontation imellem detektiven og den kriminelle bliver et kriminalistisk værktøj for den nye tidsalder.

Lige så stor en forandring finder vi i Holmes' sprogbrug, der bliver hårdere i takt med hans handlinger. Dette eksempel er fra "The Illustrious Client":

"The General 'phoned that all was ready, and the fiery Miss W. turned up according to schedule, so that at half-past five a cab deposited us outside 104 Berkeley Square, where the old soldier resides – one of these awful gray London castles which would make a church seem frivolous."

Holmes forkorter "telephone" til "phone"; Kitty Winter kaldes blot "Miss W.," og i sin ankomst ankommer hun ikke men "turns up." Brugen af ordet "deposits" i forbindelse med turen i droske til Berkeley Square er også et tydeligt eksempel på familiært sprogbrug. Den respektable general De Merville kaldes nedladende for "den gamle soldat," og kommentarerne angående hans residens er lidet flatterende. Disse betragtninger er upassende for en victoriansk gentleman.

Sporer man mon en snert af Marlowe i citatets sidste, sarkastiske kommentar? Phillip Marlowe – privatdetektiv og mester i sarkastiske kommentarer. Marlowes sarkasme kan naturligvis ledes tilbage til hans skaber, den amerikanske forfatter Raymond Chandler, der begyndte sin litterære karriere med at skrive kiosk­litteratur. I *Farewell, My Lovely* beskriver Marlowe en villa på denne måde:

"The house itself was not so much. It was smaller than Buckingham Palace, rather gray for California, and probably had fewer windows than the Chrysler Building."

Som det vil være de fleste bekendt, er Chrysler-bygningen netop kendt for at have særdeles mange vinduer. Marlowes brug af metaforer med ufor­skammede undertoner, der altid er pinligt ærlige, er legendarisk. Følgende citat tjener som et klassisk eksempel fra *The Big Sleep*, hvor Marlowe beskriver general Sternwoods orkidéer:

"They are nasty things. Their flesh is too much like the flesh of men. And their perfume has the rotten sweetness of a prostitute."

Den korte kommentar til trods lykkes det Chandler at forurolige læseren med tanken om, at der er noget levende

ved orkidéer. Læseren vil måske ubevidst sammenligne sine egne arme og fingre med orkidéens rødder, hvilket kan føre tankerne videre til kødædende planter, der overtager byen og verdensherredømmet. Der er et strejf af science fiction over eksemplet. Dernæst tillader Chandler sig at sammenligne den yndefulde blomst, orkidéen, med en prostitueret – noget uskyldigt og rent ligestilles med det beskidte og syndige. *The Big Sleep* blev udgivet i 1939.

En anden amerikansk forfatter, Samuel Dashiell Hammett, har på dette tidspunkt udgivet størstedelen af sine værker. Han begynder at skrive *pulp*-historier i 1922, og hans første novelle, udgivet i *Black Mask* i december 1922, er "The Road Home," som han skriver under pseudonymet Peter Collinson. I 1924-25 udgiver han flere noveller, deriblandt klassikere som "The House in Turk Street," "The Whosis Kid," og "Dead Yellow Women," i *Black Mask* i eget navn. Det er vigtigt at lægge mærke til, at disse historier læses af det krimielskende publikum inden udgivelsen af *The Case-Book of Sherlock Holmes* i 1927. På dette tidspunkt er Sherlock Holmes et etableret navn i krimigenren takket være dr. Watsons skrifter. Det er derfor interessant at lægge mærke til, hvor stor en indflydelse den hårde tone i f.eks. Hammetts noveller har på Sherlock Holmes-historierne. Forandringen er bemærkelsesværdig. Årsagen til dette må være, at Holmes ikke er et statisk ikon; han tilpasser sig som andre mennesker til den tid, han lever i.

Før Dashiell Hammett begynder at skrive, arbejder han som opdager hos *The Pinkerton Detective Agency*. Ligesom Jack McMurdo i *The Valley of Fear* får Hammett en opgave, som omhandler uoverensstemmelser blandt minearbejdere og deres fagforening i Montana.

I "The Adventure of the Three Gables" fra *The Case-Book of Sherlock Holmes* finder vi eksempler på den nye hårde tone både hos Steve Dixie og hos Holmes selv:

"Keep on talking," said Holmes. "It's fine."

"Oh! It's fine, is it?" growled the savage. "It won't be so damn fine if I have to trim you up a bit. I've handled your kind before now, and they didn't look fine when I was through with them."

Men Holmes holder sig ikke tilbage:

"I won't ask you to sit down, for I don't like the smell of you, but aren't you Steve Dixie, the bruiser?"

"That's my name, Masser Holmes, and you'll get put through it for sure if you give me any lip."

Lad os et øjeblik sammenligne denne scene med en anden indtrængen i 221B Baker Street noget tidligere i Holmes' karriere. I "The Adventure of the Speckled Band" kommer doktor Grimesby Roylott brasende ind i dagligstuen, og det er interessant at

bemærke, hvor mildt sprogbruget er ved den lejlighed sammenlignet med eksemplet ovenfor. Roylott kalder Holmes "a scoundrel, a meddler, a busybody, and a Scotland Yard Jack-in-office." Holmes besvarer disse beskyldninger med sin tilbagelænedes kommentar: "When you go out close the door, for there is a decided draught." Dette er en optræden, der er en konsulterende Victoriansk detektiv værdig.

Verden, som vi finder den beskrevet i "The Three Gables," er under forfald. Mrs. Maberleys hus, der bærer navnet "The Three Gables," beskrives af Watson på følgende måde:

"A short railway journey, and a shorter drive, brought us to the house, a brick and timber villa, standing in its own acre of undeveloped grassland. Three small projections above the upper windows made a feeble attempt to justify its name. Behind was a grove of melancholy, half-grown pines, and the whole aspect of the place was poor and depressing."

Den britisk-hyggefulde stemning er på tilbagetog. De velplejede villaer går i forfald på samme måde som sproget og folks manérer.

Vold og blodsudgydelse optræpper ligeledes i "The Adventure of the Three Gables." Tidligere har dr. Watson gerne medbragt sin tjenesterevolver, når han vurderede, at situationen krævede det, så håndvåben har også førhen været en del af miljøet i Baker Street. Der skydes f.eks. også i *The Hound of the Baskervilles*. Hvad vi dog ikke har set tidligere, er, at det er dr. Watson, der bliver skudt. Dette er ikke et gammelt skudsår fra krigen i Afghanistan – Watson bliver såret af et revolvereskud fra én af Londons kriminelle. James Winter alias Morecroft alias "Killer" Evans er en farlig mand:

"Well, sir, I hand it to you; you have me beat and –"

In an instant he had whisked out a revolver from his breast and had fired two shots. I felt a sudden hot sear as if a red-hot iron had been pressed to my thigh. There was a crash as Holmes's pistol came down on the man's head. I had a vision of him sprawling upon the floor with blood running down his face while Holmes rummaged him for weapons."

Han er fra Chicago, denne Evans. Watson er dog kun ramt i benet, så skyderiet ender knap så dramatisk som det i første omgang kunne synes. Alligevel efterlades læseren med det stærke indtryk, at end ikke en ærlig doktor som Watson kan føle sig sikker i denne moderne verden. Vore helte er ikke længere udødelige.

Som nævnt finder vi også hårde elementer i "The Adventure of Charles Augustus Milverton," der finder sted tidligere end *The Case-Book*. I denne historie har flere passager en hårdkogt ekspressiv stil. Lad os se på et par eksempler:

"A door slammed in the distance. Then a confused, dull murmur broke itself into the measured thud of heavy footsteps rapidly approaching. They were in the passage outside the room. They paused at the door. The door opened. There was a sharp snick as the electric light was turned on."

Den hårdkogte skole i kriminallitteraturen anvender ofte korte sætninger for at gøre en scene mere intens. Detaljer beskrives præcist i tredje person, så læseren får en tydelig gengivelse af situationen. Præcisionen er tydelig i det næste

eksempel, og her tilføjes desuden en pæn portion drama:

"It was a dark, handsome, clear-cut face which confronted Milverton - a face with a curved nose, strong, dark eyebrows shading hard, glittering eyes, and a straight, thin-lipped mouth set in a dangerous smile.

'It is I,' she said, 'the woman whose life you have ruined.'

Da den hævngherrige kvinde trækker sit våben, forbliver intet usagt. Læseren spares ikke for de gruppvækkende detaljer. Husk på, at dette er en Sherlock Holmes-historie!

"The woman stood with her hand buried in her bosom, and the same deadly smile on her thin lips.

'You will ruin no more lives as you have ruined mine. You will wring no more hearts as you wrung mine. I will free the world of a poisonous thing. Take that, you hound - and that! - and that! - and that! - and that!'

She had drawn a little gleaming revolver, and emptied barrel after barrel into Milverton's body, the muzzle within two feet of his shirt front. He shrank away and then fell forward upon the table, coughing furiously and clawing among the papers. Then he staggered to his feet, received another shot, and rolled upon the floor.

'You've done me,' he cried, and lay still. The woman looked at him intently, and ground her heel into his upturned face. She looked again, but there was no sound or movement. I heard a sharp rustle, the night air blew into the heated room, and the avenger was gone."

Et så koldblodigt mord er sjældent i en Sherlock Holmes-historie, og da kvinden til sidst skamferer Milvertons ansigt med sin hæl, understreger hun med al tydelighed sine hensigter.

I novellen "Red Wind" beskriver Raymond Chandler et mord på et værtshus:

"The drunk's gun was a .22 target automatic, with a large front sight. It made a couple of hard snaps and a little smoke curled - very little.

'So long, Waldo,' the drunk said.

Then he put the gun on the barman and me.

The dark guy took a week to fall down. He stumbled, caught himself, waved one arm, stumbled again. His hat fell off, and then he hit the floor with his face. After he hit it he might have been poured concrete for all the fuss he made.

The drunk slid off the stool and scooped his dimes into a pocket and slid towards the door. He turned sideways, holding the gun across his body. I didn't have a gun. I hadn't thought I needed one to buy a glass of beer."

Ved sammenligning af de to mord er der mest blod og vold i Sherlock Holmes-novellen. Privatdetektiven, som er fortæller i Raymond Chandler's "Red Wind," er måske så

vant til mord, at han beskriver dette her som blot endnu en hverdagsbegivenhed. Eller også beskriver han det så nøgternt, fordi han ønsker at etablere og fastholde en følelsesmæssig distance imellem sig selv og mordet. Han vil ikke have noget med det at gøre - hverken personligt eller professionelt. Men han er jo allerede involveret. Doktor Watson er også involveret i mordet på Milverton, og hans præcise beskrivelse af det er en milepæl i De Conaniske Skrifter takket være dens vold og hensynsløshed.

I Victoriatiden betragtes det som noget meget slemt, hvis tyende er utro imod deres herre. Normalt medfører det bortvisning. I *The Hound of the Baskervilles* er det kun sir Henry Baskervilles generøsitet, der lader butlerparret mr. og mrs. Barrymore blive ved deres plads på Baskerville Hall, efter at de har hjulpet den undvegne straffefange Selden med at flygte. I "The Adventure of the Three Gables" (fra *The Case-Book*) møder vi stuepigen Susan i mrs. Maberleys husholdning. Ikke nok med at Susan er uforskammet, hun lytter også ved døren. Desuden er hun i ledtog med den kriminelle Barney Stockdale, der senere bryder ind hos mrs. Maberley. Da Susan bliver taget på fersk gerning i at lytte ved døren, svarer hun frækt sin arbejdsgiver, at nu har hun fået nok af stedet, og før nogen kan få mulighed for at opsigende hende, forlader hun stedet. En sådan opførsel fra tyende ville have været utænkeligt i Victoriatiden. Dette er blot endnu et eksempel på, at sæder og dyder står for fald.

I *The Case-Book* er der flere eksempler på folk, som ikke ankommer på det tidspunkt, hvor de har truffet en aftale om konsultation hos Sherlock Holmes. Enten kommer de for sent, eller også kommer de for tidligt. Punktighed er tilsyneladende noget, der hører fortiden til. Mr. Trevor Bennett, der er Professor Presburys personlige assistent og desuden hans kommende svigersøn, ankommer for tidligt i forhold til sin aftale i "The Adventure of the Creeping Man." I "The Adventure of Thor Bridge" tror Holmes, at guldkongen Neil Gibson kommer for tidligt, men det viser sig dog, at den ankomne er mr. Marlow Bates, der er Gibsons bestyrer. Et eksempel på det modsatte findes i "The Adventure of Shoscombe Old Place," hvor galoptræneren mr. John Mason kommer for sent til sin aftale med Holmes.

Det er påfaldende, at denne mangel på punktighed optræder så hyppigt i *The Case-Book* - man kunne få dén tanke, at det er noget, der hører samtiden til. Dog finder dr. Watson det alligevel værd at nævne, hvilket tyder på, at han stadig anser punktighed som noget værdifuldt. Dette er måske blot en detalje, men jeg anser det for at være et tegn på, hvordan tiderne skifter i løbet af Sherlock Holmes' karriere som konsulterende detektiv.

Der er endnu et element, der peger i retning af, at dr. Watsons skrifter er præget af den hårdkogte pulp-genre i *The Case-Book*. Der indgår ofte noget overnaturligt eller eksotisk i historierne. Det er rigtigt, at de tidligere sager omhandlende "The Adventure of the Speckled Band" og *The Hound of the Baskervilles* indeholdt henholdsvis en slange samt en helvedeshund. Men begge disse sager er samtidig tæt forbundet med den ældre, gotiske periode, og den faretruende atmosfære i historierne må tilskrives andre faktorer end slangen eller hunden i sig selv. I *The Case-Book* ser vi en ny

trend af eksotiske temaer og overnaturlige fænomener, ligesom man i samtiden kunne finde i de kulørte blade.

I "The Adventure of the Creeping Man" leder den skøre

Professor Presbury efter en livseleksir, der kan gøre ham yngre. I jagten på ungdom udvikler han et abe-serum, som han tester på sig selv med bemærkelsesværdige resultater. Vampyrer menes at spille en væsentlig rolle i "The Adventure of the Sussex Vampire." Vi introduceres for cirkussets eksotiske verden i "The Adventure of the Veiled Lodger," og i "The Adventure of Shoscombe Old Place" optræder en mumie i et dystert gravkammer.

Generelt har pulp-magasinerne haft stor indflydelse på kriminal-, detektiv-, og spændingslitteraturen. Magasinerne blev trykt på billigt papir til små priser, hvilket gav hvermand mulighed for at købe og læse hæfterne – takket være det relativt store oplag og den lave salgspris blev litteraturen distribueret vidt og bredt til samfundsklasser, der ikke tidligere havde haft mulighed for at købe litteratur. Samtidig var hæfterne med til at definere de nævnte genrer. Desuden skabte de kulørte blade også en interesse for nye genrer som f.eks. science fiction, fantasy, horror, og andre mærkværdige fortællinger. Mange eksotiske og fantastiske elementer fra *The Case-Book* (som skøre videnskabsmænd, vampyrer, akrobater og mumier) kan spores til de kulørte blade.

Med det foregående mener jeg at have illustreret, hvordan der er en sammenhæng imellem den hårdkogte genre i "pulp" magasinerne og *The Case-Book of Sherlock Holmes*. Watson siges også i Conanen at læse "yellow backed novels," hvilket er en generel betegnelse for populær litteratur. Sherlock Holmes er ikke et statisk ikon til trods for den omfattende idoldyrkelse af hans person. Han er en praktiserende detektiv, og hans karriere udvikler sig løbende. I *The Case-Book* indser vi, at Holmes bidrager aktivt til sit fags udvikling, og han er selv foregangsmand. Han er ikke fastlåst i victoriatiden, hvor han trådte sine detektivistiske barnesko. Holmes følger med tidens strøm ind i udviklingens nye verden, hvor det ikke altid er 1895 – til trods for vore egne ønsker om, at alting må blive ved det gamle.

Denne nye verden er ikke nødvendigvis et bedre sted. På mange måder kan Josiah Amberley have så evig ret, da han råber: "Oh, Dr. Watson, it is a dreadful, dreadful world!" i "The Adventure of the Retired Colourman." Måske beskrives den nye tid, i hvilken Sherlock Holmes' senere karriere finder sted, mest rammende af Holmes selv, da han i "The Adventure of the Veiled Lodger" forklarer: "The example of patient suffering is in itself the most precious of all lessons to an impatient world."

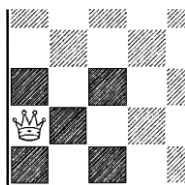
Sherlogik

Holmes havde rejst sig og var gået hen til bordet i hjørnet med brættet hvor mr. Amberley og dr. Ernest hyppigt havde spillet skak. Brikkerne stod urørte efter deres sidste parti. Han stod grublende et stykke tid og skubbede så alle brikkerne af brættet med en tøvende bevægelse.

"Kender du det, Watson, at man har afsluttet en opgave, og andre berømmer ens strålende indsats, men i baghovedet har man en nagende fornemmelse af at noget er undgået ens opmærksomhed, at alle problemets facetter ikke er afdækket? Den oplevelse har jeg nu. Det er muligt at jeg lød lige så selvsikker som jeg har for vane at gøre, da jeg henkastet foreslog politiinspektøren at lede efter ligene i den nedlagte brønd. Men jeg er ikke sikker. Har jeg virkelig gennemskuet alt, været på alle brættets felter?"

Han sukkede. "Men jeg vil ikke gruble mere over det nu. I morgen vil vi sikkert vide om mit gæt – for det var blot et gæt, det indrømmer jeg – ramte plet. Men her har jeg en drilsk illustration af problemet med at ramme alle felter." Han tog en af de hvide skakbrikker og stillede den på brættet. Så vinkede han mig hen til sig.

"Se engang her, Watson. Se på de ni felter som danner et lille kvadrat i hjørnet af skakbrættet. Og dronningen, som står på et af de hvide felter tættest på hjørnet. Prøv nu at løse denne opgave: Foretag fire træk med dronningen sådan at den står på eller bevæger sig igennem alle de andre otte felter i det lille kvadrat."

Nu var det min tur til at sukke. Så det gjorde jeg. Og sagde til Holmes at jeg ikke havde rørt en skakbrik siden skoletiden. Det var billard som var mit spil. Og den eneste dronning jeg kendte til, residerede på Windsor Castle.

Løsning:

Denne opgave kan løses på følgende måde: Dronningen er et eksempel på en genstand, der kan bevæge sig på et gitter. I dette gitter er der 16 felter, og dronningen kan bevæge sig i alle retninger. For at løse opgaven skal man finde en række af fire træk, der får dronningen til at besøge alle otte felter i det lille kvadrat. En mulig løsning er: 1. Træk dronningen ned to felter. 2. Træk dronningen til højre to felter. 3. Træk dronningen op to felter. 4. Træk dronningen til venstre to felter. Dette vil få dronningen til at besøge alle otte felter i det lille kvadrat.

I denne udgave af *Sherlockiana* har redaktøren kun haft (fri)tid til at skrive dette eksempel på Sherlogik, inspireret af en 50 år gammel erindring om en tekst i Conanen som han endnu ikke havde haft adgang til at læse dengang. I *Skakspilleren*, *Politikens håndbog i skakspil*, læste han dette Holmes-udsagn om skurken i "The Retired Colourman": "Amberley udmærkede sig i skak – et tegn, Watson, på et rænkefuldt sind." Kan nogen mon undre sig over at den unge mand ikke kunne vente med at få den historie anbragt under sine ivrige læseøjne?

Fra Sherlock Holmes Klubbens arkiver

Af Michael Skov Lambek

SHERLOCK HOLMES KLUBBENS ARKIVER
AABNES ENDELIG: KRIMINALMYSTERIUM
AFSLØRES EFTER UTALLIGE AAR! (Faktisk 57)

Nu maa Tiden være inde til, at Sandheden endelig kommer for en Dag! Flere gamle, gemte, glemte og i Sandhed gulnede Arkivalier fra Klubbens spæde Barndom og vilde Ungdom er først genopdaget i nyere Tid og varsomt overdraget den nuværende Skatmester af en ikke nærmere identificeret Ærespræsident ved Fornavn Bjarne i en diskret brun Kuvert i et ikke nærmere defineret, tilrøget Baglokale forud for ét af Klubbens ikke nærmere determinerede Aarsmøder. Dette hidtil oversete og ukendte Arkivmateriale vil nu én Gang for alle afsløre Forskellen paa Klubben dengang og nu; f. Eks. hvor mange, lange Traade, det omkringliggende, og gennemgribende kriminaliserede Samfund oprindeligt trak ind i den gamle, tilsyneladende uskyldige Klub! *Og ikke mindst vice versa...*

Aktindsigt viser, at Klubbens bestyrelse under A.D.s Regeringstid åbenbart tolkede deres beføjelser noget anderledes end i dag... Fx rådede A.D. over sit eget deciderede bibliotek, der ikke blot abonnerede på *Baker Street Journal*, der blev ligefrem indkøbt bøger hertil på Klubbens konto – altså for alle medlemmernes kontingent! Men som der spidst og sirligt skrevet står:

Købt til klubben i h.t. bestyrelsesbeslutning

At så ingen andre end bestyrelsen rent faktisk havde adgang dertil, ville måske i dag anses for kriminelt – men intet reelt mysterium. Hr. Generalsekretær Henriksen og dennes Skatmester Cordtz, og Redaktør (A.D. igen!) samarbejdede således dengang med Hr. Forlægger Volmer Rosenkilde, som udover at skaffe omtalte bøger til A.D.s private klubbibliotek, også annoncerede i klubbladet, en praksis måske værd at overveje for nutidens Hr. Claus Rosenkilde, som jo står bag *Den Nye Komplette Sherlock Holmes – For Første Gang Alle Historierne Ikke Blot I Ny Oversættelse Med Forbilledlige Forord, Men Også I Den Rigtige Rækkefølge*.

Rosenkildes Forlag dengang har dog *intet* at gøre med Rosenkilde i dag; men det er intet mysterium. Rosenkilde i dag er en helt anden forlæggerslægt. Som blot helt tilfældigt også hedder Rosenkilde.

ROSENKILDE og BAGGER
Central 70 44
Postg. 17 46
Telegrams: 17 46
Bogkunst

Antikvariat
Bøger af enhver Art
og paa enhver Sprog

Boghuset
Kron-Prinsens-Gade 3
Det er lige ved Hjørnet af Købmagergade

Eksped. *135* Dato *14/156* Kr. Ore

Kat. 135
Sherlock Holmes som Forfatter
af Dr. J. G. R. 10 20
1 ha. Eub. Maria
1 ha. bibliotek
Holm...

Sidstnævnte udgivet på Engelsk af
Sherlock Holmes Klubben i Danmark
findes i førstnævnte på Dansk, som
derfor herved er anskaffet til klub-
bens bibliotek og betalt med kr. *10 00*

kvittering

Navn _____
Adresse _____

Husk, at vi ogsaa har nye Bøger
Bag siden vil interessere Dem!
SHERLOCK HOLMES KLUBBENS I DANMARK
00131 - 20 A

Men at relevante erhvervsdrivende således dengang har spyttet i Skatkassen ved at betale for at annoncere i *Sherlockiana* er jo heller ikke det store kriminelle mysterium. Det var mestendels Tobaks- og Vinforretninger og andre af

den slags laster, der kunne tænkes at friste læserne: altså af den udpræget maskuline overbevisning! Således også visse herrekonfektionsfirmaer, som disse reklamer vidner om: fx blev annoncen herover bragt i *Sherlockiana* i 1957 og -58, mens den til højre kunne have reklameret til ære for tidens kræsne gentleman, ham der favoriserer ternet tweed, kasket og pibe – og *som alle kender!*

Den herover illustrerede bygning eksisterer stadig på hjørnet af Nørrevold og Frederiksborggade, nu husende en Matas-butik i stueetagen bag stilladset. Og lige overfor på Nørrevoldgade 17 lå dengang den bygning, der husede den nu hedengangne Kafé Buriis. Og andre bilag bringer for en dag,

at netop Buriis lagde nogle af deres "Hyggelige selskabslokaler indtil 35 couverter" til flere Klubaktiviteter end måske først kendt... Ikke blot blev Klubbens otte første Aarsmøder afholdt her fra 1951 og frem. Men kvitteringer viser, at diverse *gæster* skam også blev bispist og bedrukket i disse fornemme selskabslokaler – og hvis det også skete på Klubbens regning, er det jo meget mystisk. Men når man så i dag læser, at navnene på de højhatte honoratiores, der blev trakteret, inkluderede udenlandske, sherlockianske notabiliteter så

høje i deerstalkeren som Morley, Warrack, Smith, Stix, og Blau, virker det nok ikke så kriminelt igen.

I denne herre verden opvartede Buriis dog også et enkelt fruentimmer – men det var heller ingen Fru Hvemsomhelst: det var nemlig selveste Fru Anna Andersen (gift Doyle), da hun var hjemme i sit gamle fædreland: er det ”6 The”, der står på notaen fra 27. jan. 1955? At fru havde taget sin elskværdige og charmerende mand, Adrian, med til the, står der så ikke ...

... Men alt dette er ikke det mystiske ...

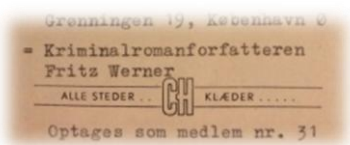
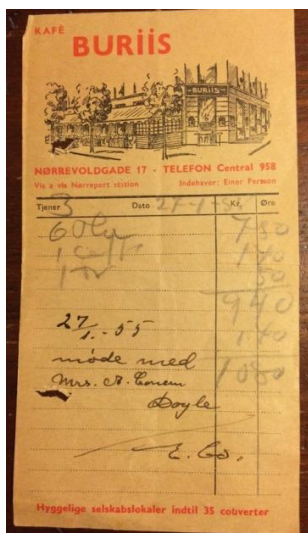
Næ, det virkelig store krimimysterium er, at ét af Klubbens medlemmer, der måske engang har indtaget sin kaffe på Buriis, var et medlem, der på sin følgeskrivelse til sin indmeldelse og kontingentindbetaling engang i 1957 underskrev sig –

”Kriminalromanforfatteren Fritz Werner”.

Men intet medlem af det navn synes at findes på nogen medlemslister! Så hvem dækker dette fordækte navn egentlig over? Hvori består det egentlige kriminalmysterium?

Hvis man konsulterer andre arkiver, synes dette navn åbenbart at være et litterært pseudonym benyttet af flere samtidige forfattere i begyndelsen af forrige århundrede. Under et andet pseudonym, Hugo Krantz, debuterede den allestedsnærværende Robert Storm Petersen i bogform i 1901-02 som medforfatter til en diger kriminalgøjeton (og der er faktisk nogle, der har interesse i den slags!) kaldet *København ved nat: En Roman om Forbrydelse og Kærlighed*. Senere i 1915 blev de 60 hæfter (à 10 øre) samlet på Forlaget Danmark i 3 bind under titlen *Nattens København*. Disse natlige forbrydelser – om ikke selve kærlighedens mysterier – blev opklaret af en politimand, der på omslaget i tidens ånd naturligvis var ”en dansk Sherlock Holmes”!

Men betyder dette så, at det var Storm P. fra det konkurrerende Sherlock Holmes Selskab i København, der senere fordækt meldte sig ind som femtekolonnemedlem i Sherlock Holmes Klubben i Danmark i 1957? Nej. Det gør det ikke. (Det ville ellers i sandhed udgøre et mysterium: han havde da været død i otte år!) For Storm P. stod skam ikke alene bag ”Hugo Krantz”; han skrev sammen med litteraten, skuespilleren og komponisten Holger Rasmussen, og denne havde så omkring samme tid begået to andre små bøger under det andet (første?) pseudonym, altså Fritz Werner: *Ravnsholms Mysterier* fra 1904, og opfølgeren *Klokken 12.20* året efter. Var mysteriet så, at det var denne Rasmussen, der blev medlem af Klubben i ’57?

Nej, Det var det heller ikke. Nu dækkede pseudonymer på den tid åbenbart aldrig over kun et enkelt forfatternavn: Rasmussen havde således skrevet sammen med en Hans Holten. For at gøre hele mysteriet endnu mere mystisk er disse to udmærkede kortromaner om privatdetektiven Sylvester Jackson (endnu ”en dansk Sherlock Holmes”!) og hans Hændelser, fortalt i første person af en fortæller (”en dansk John Watson”?) ved navn ... Fritz Werner! Herværende publikation levner desværre ikke spaltepads for nuværende til dybere udredning af disse bundløst forvirrende navnemysterier.

En anden ting, der ikke fremgår af Klubbens arkiver, er, at Nordisk Film jo er kendt for at have produceret nogle af de allerførste stumfilm med Sherlock Holmes, såsom den navnkundige *I Bondefangerkløer* fra 1910 (den med biljagten rundt om Damhussøen, jf. Ranilds forord til *Frygtens Dal*, 2015). Så det er jo oplagt, at filmkompagniet også hurtigt kastede sig over andre lignende historier, og hvad var mere nærliggende end så at kaste sig over den tids anden ”danske Sherlock Holmes”, Sylvester Jackson? Så i 1915 skrev denne Holten manuskript til den første af en serie af stumfilm instrueret for Nordisk af A.W. Sandberg under den dramatiske titel, *Manden med de ni Fingre!* Det følgende år kom så, vistnok uden Holtens medvirken, tre yderligere film i serien, *Manden i Sovevognen*, *Den falske Ingeniør*, og *Mysteriet i City Bank*. (To af titlerne desuagtet synes ingen inspiration fra Victor Hatherley dog påvist.) I den første film

spillede Jackson af norske Alf Blütecher, men det var af mindre betydning, da det jo var en stumfilm. Men da fokus senere skiftedes fra den hæderlige politimand (i den lyse homburg) til ham med den manglende digitale ekstremitet, altså skurken, så gled Holten ud af samarbejdet.

Andre arkiver viser imidlertid, at Nordisk Film i 1908 allerede havde produceret Danmarks første ”handlingsbase-rede” reklamefilm, *”Den heldige Frier”*, for konfektionsfirmaet Carl Holten – efter sigende med manuskript også af Hans Holten. Hovedrollen var den unge giftelystne kvinde til højre, og den heldige frier selvfølgelig ham, der havde valgt at købe sit tøj i netop Firma Carl Holten. Hun blev spillet af en Frk. Valborg Dietrich, der senere blev gift Holten.

Og nu begynder mere af den dunklere sammenhæng måske at dæmre en smule. Mysteriet bliver mere kriminelt...

Men betyder dette så, at Fabrikant Hans Carl von Holten, der blev chef for det berygtede herreekviperingsfirma Carl Holten A/S, der betalte for annoncer i *Sherlockiana* i 1957 og -58, at det var ham, der blev optaget som med-

lem nr. 31 i Klubben i 1957? Ja. Det gør det! (Selvom det andetsteds fremgår, at hans medlemsnummer ellers er 32).

Etatsråd Carl Holten havde stiftet firmaet i 1877 og sønnen Hans drev imperiet videre efter faderens død i 1930, ikke mindst med detailforretningen English House (lige overfor Buriis på Nørrevold - i det nuværende Matas!). Og således også under Besættelsen, hvor de solgte uniformer til tyskerne. Jo, ikke for ingenting hed deres slogan i sandhed:

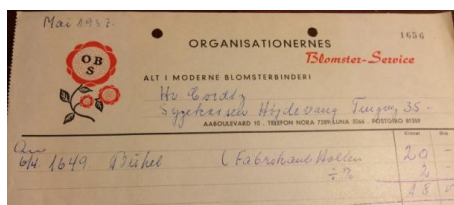
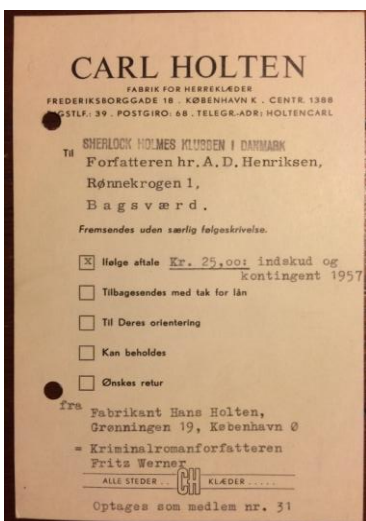
"Alle Steder CH Klæder"...

Nu skal man jo aldrig tale ondt, og da slet ikke om de døde, så derfor henviser vi til forfatteren og journalisten Peer Kaae, der skriver således om Holten (s. 77 i sin bog):

"Det var—og er—en gåde, hvordan det lykkedes ham at få [værnemager] sagen henlagt, men det skyldes måske, at direktør Hans Holten var en yderst magtfuld person i dansk erhvervsliv med en lang række tillidsposter, bestyrelsesposter og hverv i politiske udvalg, hvor han kunne trække i de rigtige tråde og på venners hjælp."

Og således nu også medlemskab af vigtige Klubber! Men måske var det trods alt nemmere for Holten at blive optaget i Sherlock Holmes Klubben, hvor vigtig den end måtte være, end i Storm P.s Selskab. Ikke blot havde C.A. Bodelsen haft sin gang dér; den havde han også haft i Frihedsrådet...

Ellers beretter arkiverne ikke meget om Holtens gøren og laden i Klubben. Men i maj 1957 fremgår det imidlertid, at Klubbens daværende Skatmester Cordtz havde betalt for 1 stk. buket til Holten, men anledningen forbliver uklar: det var vel næppe blot i anledning af hans medlemskab? Det var i al fald ikke en bærebuket til ham, selvom andre arkiverede kvitteringer viser, at selvsamme Blomster-Service normalt blev brugt af Klubben til netop den slags buketter! Men da andre arkiver afslører, at Holtens hustru, Valborg Holten, født Dietrich, døde den 30. marts 1957 (de afslører desværre ikke de nærmere, men yderst mystiske omstændigheder!), kunne det måske godt alligevel være en bærebuket - altså ikke til Hr. Holten, men til Fru

Holtens bisættelse en måneds tid senere? Indtil andre bilag afsløres, vil det endelige svar nok aldrig komme for en dag.

Men megen glæde fik Holten imidlertid ikke ud af sit medlemskab af Klubben fra 1957; thi allerede den 11. juni 1958 kom han af dage.

(Og arkivet fremviser ingen kvittering fra Blomster-Service til hans jordfærd...)

Og hvorledes er denne Holten (nr. 3 på fotoet fra 1946) da berygtet? Hvori består det store kriminalmysterium?

Jo, Fabrikant Hans Holtens kontorchef hed Vilhelm Jacobsen (nr. 1 fra højre), og sammen med sin hustru, Inger Margrethe, blev de dobbeltmyrdet den 19. februar 1948 i deres lejlighed på tredje sal til højre i nr. 74 på Peter Bangs Vej!

(Om Holtens i øvrigt, henvises til Kaaes spændende værk, *Dobbeltmordet på Peter Bangs Vej*, People's Press 2012. Om Jacobsen og Holten ellers nogensinde forlod deres kontor, krydsede gaden, og indtog kaffe på Buriis, melder dette eller andre arkiver intet om...)

Men trods visse ihærdige konspirationsrygter om, at han skulle ligge inde med mere viden, end han gav udtryk for, har Holten nok ikke være skyldig i noget alvorligt - så havde han nok ikke turdet melde sig ind i en klub med så mange knivskarpe, kriminalistiske hjerner!

Så hvis nogle af disse nu modnede seniorhjerner i Klubben med forhenværende gang i København eller på Frederiksberg nogensinde talte med "Fritz Werner," og stadig kan huske, om hans alias afslørede hemmeligheder om sin viden om det mystiske, makabre og aldrig officielt opklarede Dobbeltmord på Peter Bangs Vej, bedes de træde frem nu...

Kun Fremtiden vil vise, om Klubarkiverne maaske gemmer på andre hemmelige Kriminalmysterier, der blot ligger og venter paa at blive afsløret ... i et kommende Nummer af Sherlockiana:

So stay tuned!

Bonusinfo: A.D. Henriksen var arkivar i Sammenslutningen af Københavnske Sygekasser med adresse på Nørrevold 15, nabobygningen til Kafé Buriis i nr. 17. Så efter fyraften var det indbydende let for ham at smutte ned på gaden og hen til hjørnet når der stod sherlockianske hyggeaktiviteter på hans dagsprogram. Sygekassebygningen eksisterer stadig. Buriis-bygningen er forfaldt.

BBB

Plets kud,
kære Watson!

WILH. JØRGENSEN A/S
Østergade 59

Piber.

Torpedo

med automatisk Papirind-
føring, key-set Tabulator
og Segmentskift — Kr. 850

Generalrepræsentant for Danmark

H. PØDENPHANT

Gl. Kongev. 74, V., Tlf. C. *13.712

Faa Torpedo de luxe demonstreret i
vor Butik, Gl. Kongevej 74. Hverdage
8,30 til 17,30. Fred. 18,30, Lørd. 14,00.

de luxe

UNGDOMMENS DETEKTIVBOG. Udvalgt af Tage la
Cour. Steen Hasselbalchs forlag. 1956. 158 s.

Det blev ikke som i fjor Harald Mogensén,
der blev udset til at redigere forlagets år-

lige detektiv
falder i vor
os lige så tr
denne bog i h
hans lige var
se for ungdom
større er der
serne, især u

Hér har vi
stie, Sayers,
navne, som ga
underholdning
ældre, der he
læsning, da t
SHERLOCK HOLM
With an intro
Street Irregu

"Beridernes
hvoriblandt "
fandtes, udko
på dansk og k
lighedsvis. Nu
hvad vi for e
til at foresl
selv om det i
vis med Carst
talende bibli
bevirket, at

vel ikke nogen betydelig novelle, kun en let-
løbende og humørfyldt pastiche, der dog mo-
rer ved at foregå uden for vore egne vinduer
og bringer os mesteren nærmere ind på livet.

Nyt fra Baker Street

En Sherlock Holmes Pilgrimsrejse

Siden sidst for første gang i året 1957,
går af broschuren, vi har gen-
siden af dette SHERLOCKIANA.
af THE NORWEGIAN EXPLORERS OF
er det derværende WORLD TRAVEL
lagt en sådan rejse til Europa,
b, dels med fly - og i dagene
22. juni er der fastsat rund-
on, ikke blot til de kendte se-
men også til de steder, der
ilknytning til Sherlock Holmes
og der sluttet af med et møde
ne i SHERLOCK HOLMES SOCIETY
Sherlock Holmes Klubben i Dan-
re repræsenteret af generalse-
eltagerne fra USA vil derefter
ge Reichenbach-faldet ved Mei-
ner Oberland, hvor kampen mel-
og dødsfjenden Moriarty som be-
sted - for derefter at dele sig
af hvilke en besøger København,
Oslo, en anden tager til Spani-
s og en tredje til Italien for
mødes til hjemrejsen.
e om deltagelse, helt eller
ke til Sherlock Holmes Klubben
man har råd til at deltage el-
enhver Sherlock Holmes dyrker
lighed til at hilse på delta-
gruppen, som ankommer til Danmark
den 26. juni, hvor der aflægges besøg så
vel i København som Nordsjælland.

Den engelske Sherlock Holmes Journal

bringer i sit vinterhæfte for 1956-57
A.D. Henriksen's artikel "Sherlock Holmes
in the Soviet Union" - illustreret med om-
slag og billeder fra "Den røde Soldats Bib-
liotek". Hæftets pris er 5 kr. Det kan be-
stilles hos generalsekretøren, til hvem og-
så tilbud om køb af Doyle's bøger kan rettes.

Nye medlemmer fra 1. januar 1957:

Aage Lotinga, Hans Holten, Kaj Engholm,
Franz D. Boas, Hugo Warburg. Æresmedlem:
David Williams, The British Council.

